

سمانه غیبی، کارشناس حوزه نفت و گاز عنوان کرد:جنگ‌ها تنها ز پیراست‌ها را تخریب نمی‌کنند؛ آنها منطق سرمایه‌گذاری را نیز تغییر می‌دهند. هر کشوری که از یک بحران امنیتی خارج می‌شود، با دو انتخاب روبه‌رو است. نخست آنکه صرفاً خسارت‌های گذشته را جبران کند و دوم آنکه از دل بحران، اقتصادی مقاوم‌تر، رقابتی‌تر و جذاب‌تر برای سرمایه‌گذاری بسازد

سمانه غیبی در یادداشتی به موضوع بازسازی هوشمند پس از جنگ تحمیلی پرداخت و نوشت: ایران نیز پس از جنگ تحمیلی سوم در چنین نقطه‌ای قرار گرفته است. پرسش اصلی این نیست که چه میزان سرمایه نیاز داریم؛ پرسش مهم‌تر آن است که سرمایه موجود را در کجا و چگونه به کار بگیریم. در فضای پس از جنگ، منابع مالی دولت محدود است، بخش خصوصی با احتیاط تصمیم می‌گیرد، سرمایه‌گذاران خارجی ریسک کشور را با حساسیت بیشتری ارزیابی می‌کنند و بازارهای جهانی نیز همچنان با نوسانات ژئوپلیتیکی روبه‌رو هستند. در چنین شرایطی، سرمایه‌گذاری موفق دیگر محصول تصمیم‌های شهودی یا فشارهای مقطعی نیست؛ بلکه نتیجه حکمرانی دادمحور و انتخاب علمی پروژه‌ها است.

این کارشناس حوزه نفت و گاز افزود: مطالعات نشان می‌دهند که حتی در صنعتی مانند نفت و گاز که موتور اصلی اقتصاد ایران محسوب می‌شود،امکان اجرای همه پروژه‌ها وجود ندارد و باید میان آنها انتخاب کرد. این انتخاب نیز باید بر اساس تحلیل سناریوهای مختلف، ارزش اقتصادی هر پروژه و میزان تاب‌آوری آن در برابر عدماطمینان انجام شود. این منطق، محدود به صنعت نفت نیست. تمام اقتصاد ایران به چنین رویکردی نیاز دارد.

سمانه‌غیبی‌ادامه‌داد:اگر قرار باشدسرمایه‌گذاری‌های ملی در حوزه‌هایی مانند انرژی، پتروشیمی، اقتصاد دیجیتال، حمل‌ونقل، آب، زیرساخت‌های ارتباطی، هوش مصنوعی و صنایع پیشرفته آغاز شود، نخست باید سببی از پروژه‌های اولویت‌دار کشور شکل

اخبار

در پی تازه‌ترین تحولات خاورمیانه:

قیمت نفت یک دلار افزایش یافت

تازه‌ترین تحولات در خاورمیانه قیمت نفت را بیش از یک دلار افزایش داد.

به گزارش اتحاد ملت، قیمت نفت در معامله‌های جهانی در پی تازه‌ترین تحولات مربوط به منطقه خاورمیانه و نگرانی‌های درباره عرضه انرژی قیمت‌های جهانی نفت خام را بیش از یک دلار افزایش داد. قیمت نفت خام شاخص برنت دریای شمال با ۸۹ سنت یا ۱٫۲۴ درصدافزایش به ۷۲ دلار و ۸۸ سنت برای هر بشکه رسید. در همین حال، نفت خام شاخص دابلوی‌آی آمریکا با ۷۱ سنت یا ۱۰۰۴ درصد افزایش، ۶۹ دلار و ۲۶ سنت به ازای هر بشکه داد و ستد شد.

اوله هانسن، تحلیلگر بانک ساکسو، در این باره گفت: عامل اصلی مربوط به تحولات در خاورمیانه است، این موضوع، تاحدودی ریسک ژئوپلیتیک را به قیمت‌ها بازمی‌گرداند. این مقدار در مقایسه با آنچه در گذشته دیدیم، زیاد نیست، اما عامل اصلی افزایش قیمت در بازار است.

تحلیلگر بانک ساکسو افزود: بنابراین اگر تنش بیشتری وجود داشته باشد، سطح طبیعی بعدی برای قیمت نفت ۷۵ دلار باید در نظر گرفته شود و به ۸۰ دلار نمی‌رسد.

سرمایه‌گذاران در حال رصد مذاکرات بین آمریکا و ایران و پیامدهای آن برای حمل و نقل از طریق تنگه هرمز هستند، آبراهی که پیش از آغاز جنگ ایالات متحده و رژیم صهیونیستی علیه ایران، محل عبور یک پنجم از عرضه روزانه نفت و گاز طبیعی مایع شده (لان‌جی) جهان بود.

داده‌های کشتیرانی نشان می‌دهد که ژاپن در این ماه با عبور دو ابرنفتکش ژاپنی حامل محموله‌های نفت خام عربستان سعودی از تنگه هر مز شاهد افزایش تحویل نفت خام از مقصد خاورمیانه خواهد بود.

بانک سویسته جنرال پیش‌بینی کرد که بازار نفت در اواخر سال ۲۰۲۶ و تا سال ۲۰۲۷ میلادی از کمبود عرضه به سمت مازاد عرضه گام بر می‌دارد، زیرا رشد عرضه از روند کند رشد تقاضا پیشی می‌گیرد.

این بانک فرانسوی پیش‌بینی قیمت نفت خود را برای سه ماه چهارم سال ۲۰۲۶ از ۸۳ دلار به ۷۵ دلار برای هر بشکه و در سال ۲۰۲۷ از ۷۹ دلار به میانگین ۷۳ دلار به ازای هر بشکه کاهش داد و اعلام کرد که ذخیرمساز‌های نفت خام باید به تدریج پر شوند، اگرچه احتمال دارد نوسان‌ها همچنان بالا باشد.

سمانه غیبی، کارشناس حوزه نفت و گاز؛

جنگ تنها زیرساخت‌ها را تخریب نمی‌کند؛ منطق سرمایه‌گذاری را نیز تغییر می‌دهد

گیرد؛ پروژه‌هایی که بیشترین بازده اقتصادی، بیشترین اشتغال، بیشترین ارزآوری و بیشترین اثر بر امنیت اقتصادی ایران را ایجاد کنند. این کارشناس حوزه نفت و گاز افزود: تجربه کشورهای موفق نیز همین مسیر را نشان می‌دهد. پس از بحران‌های بزرگ، دولت‌ها منابع محدود خود را به پروژه‌هایی اختصاص داده‌اند که بتوانند رشد بخش خصوصی را نیز فعال کنند. به بیان دیگر، دولت به جای آنکه بزرگ‌ترین سرمایه‌گذار باشد، نقش معمار سرمایه‌گذاری را بر عهده گرفته است.

سمانه غیبی ادامه داد: برای ایران نیز دوران جدید باید با تغییر در فلسفه سرمایه‌گذاری همراه باشد. دیگر نمی‌توان هر پروژه‌ای را صرفاً به دلیل سابقه، فشارهای منطقه‌ای یا ملاحظات اداری در اولویت قرار داد. هر پروژه باید بتواند از منظر اقتصادی، راهبردی، فناوری، امنیت انرژی، اشتغال و توسعه صادرات از آزمون ارزش‌آفرینی عبور کند.

این کارشناس حوزه نفت و گاز افزود: یکی از مهم‌ترین پیام‌های این پژوهش آن است که عدماطمینان نباید بهانه توقف سرمایه‌گذاری باشد. برعکس، عدماطمینان باید وارد مدل تصمیم‌گیری شود. سرمایه‌گذاری هوشمند، سرمایه‌گذاری‌ای است که سناریوهای مختلف را از قبل شبیه‌سازی کند و

برای هر تغییر احتمالی آماده باشد.

سمانه غیبی ادامه داد: در فضای پس از جنگ، این نگاه اهمیت دوچندان پیدا می‌کند. ممکن است قیمت

انرژی تغییر کند، مسیرهای تجاری جابه‌جا شوند، فناوری‌های جدید جایگزین فناوری‌های قدیمی شوند یا حتی قواعد ژئوپلیتیکی منطقه دگرگون شود.اقتصاد ایران باید بتواند در برابر این تغییرات انعطاف داشته باشد.

این کارشناس حوزه نفت و گاز افزود: از سوی دیگر، سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بیش از هر زمان دیگری به دنبال قابلیت پیش‌بینی هستند. سرمایه به کشوری وارد می‌شود که فرآیند انتخاب پروژه‌هایش شفاف، مبتنی بر داده و قابل دفاع باشد. وجود چارچوب‌های علمی برای ارزیابی پروژه‌ها، هزینه سرمایه را کاهش می‌دهد و اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش می‌دهد.

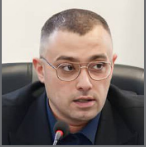
وی تأکید کرد: این موضوع برای اتاق بازرگانی نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. بخش خصوصی باید از دولت مطالبه کند که فهرست پروژه‌های ملی بر اساس معیارهای روشن، تحلیل ریسک، نرخ بازده، آثار توسعه‌ای و سناریوهای اقتصادی تدوین شود. چنین رویکردی رقابت سالم میان پروژه‌ها ایجاد می‌کند و منابع کشور را به سمت بیشترین ارزش افزوده

دوستان عزیز من،

چهارشنبه ۱۷ تیر ۱۴۰۵ • ۲۳ محرم ۱۴۴۷ • ۰۸ جولای ۲۰۲۶ • شماره: ۲۲۲۹

یادداشت

سجاد عابدی / خبر آنلاین

بردارهای حمله و راهکارهای تدافعی مبتنی بر امنیت شبکه در بانک‌های ایران

زیرساخت‌های بانکی و مالی هر کشور به عنوان شریان‌های حیاتی اقتصاد، همواره در صدر اهداف حملات سایبری قرار دارند. در ایران، به دلیل شرایط خاص ژئوپلیتیک، تحریم‌ها و گستردگی شبکه شتاب و شایرک، این حساسیت دوچندان است. نفوذ به این زیرساخت‌ها دیگر تنها با هدف سرقت مستقیم پول انجام نمی‌شود؛ بلکه اهداف سیاسی (تخریب وجهه حاکمیت)، اختلال در نظم عمومی و جاسوسی اطلاعاتی، محرک‌های اصلی مهاجمان (اغلب در سطح گروه‌های APT یا تهدیدات پیشرفته مستمر) هستند. این تحلیل به بررسی لایه‌های امنیتی، بردارهای حمله و راهکارهای تدافعی مبتنی بر امنیت شبکه در بانک‌های ایران می‌پردازد.

۱. کالبدشکافی شبکه بانکی ایران و نقاط آسیب‌پذیر

شبکه بانکی ایران از معماری پیچیده‌ای پیروی می‌کند که شامل شبکه‌های داخلی بانکها (LAN)، شبکه‌های گسترده میان‌بانکی (WAN) و نقاط اتصال به شبکه‌های پرداخت (مانند شاپرک) است. جداسازی شبکه (Air-gapping) ناقص: بسیاری از بانک‌ها تصور می‌کنند با جداسازی فیزیکی یا منطقی شبکه داخلی از اینترنت، امنیت کامل برقرار است. اما پل‌های ارتباطی مانند درگاه‌های پرداخت، سرویس‌های آنلاین بانکینگ و آپدیت‌های نرم‌افزاری، نقاط نشت (Leakage Points) هستند که مهاجمان از آنها برای ورود به شبکه ایزوله استفاده می‌کنند. تجهیزات لبه شبکه (Edge Devices): دیوارهای آتش (Firewalls) و سیستم‌های جلوگیری از نفوذ (IPS) در صورتی که به درستی پیکربندی نشوند یا دارای فریمورهای قدیمی باشند، خود به بردار حمله تبدیل می‌شوند. بردارهای حمله شبکه-محور در زیرساخت‌های بانکی

مهاجمان برای نفوذ به لایه‌های عمیق بانک، از استراتژی‌های چندمرحله‌ای استفاده می‌کنند.

(الف) حملات منع سرویس توزیع شده (DDoS):

در این نوع حمله، پهنهای باند شبکه یا منابع سرورهای لبه‌ای هدف قرار می‌گیرند. در ایران، حملات لایه V (Application Layer) که تراکنش‌های جعلی را شبیه‌سازی می‌کنند، بسیار رایج است تا با اشیاع کردن جدول وضعیت فایروال‌ها، کل سرویس‌دهی بانک را مختل کنند.

(ب) مسموم‌سازی پروتکل‌های مسیریابی و DNS:

تغییر مسیر ترافیک بانکی از طریق پروتکل BGP یا مسموم‌سازی حافظه پنهان DNS به مهاجم اجازه می‌دهد کاربران را به نسخه‌های جعلی بانک هدایت کرده یا ترافیک حساس را برای شنود (Sniffing) از سرورهای خود عبور دهد. (ج) نفوذ از طریق زنجیره تأمین (Supply Chain Attack):

بسیاری از نرم‌افزارهای بانکی در ایران توسط شرکت‌های پیمانکار داخلی تولید می‌شوند. نفوذ به شبکه این پیمانکاران و تزریق کدهای مخرب در آپدیت‌های نرم‌افزاری، یکی از پیچیده‌ترین روش‌های دور زدن امنیت شبکه بانک‌است.

۲. تحلیل نفوذ در لایه سوئیچینگ و مسیریابی

مهاجم پس از ورود اولیه (Initial Access)، به دنبال حرکت جانبی (Lateral Movement) است. در شبکه‌های بانکی که فاقد میکرو-سگمنتیشن (Micro-segmentation) هستند، نفوذ به یک ایستگاه کاری معمولی می‌تواند منجر به دسترسی به سرورهای اصلی پایگاه داده شود.

• حملات VLAN Hopping: اگر سوئیچ‌های شبکه به درستی پیکربندی نشده باشند، مهاجم می‌تواند از یک بخش کم‌اهمیت شبکه به بخش حساس (مثلاً Core Banking) نفوذ کند.

• بهره‌برداری از پروتکل‌های مدیریت شبکه: استفاده از نسخه‌های ناامن SNMP یا تلنت برای مدیریت روترها، به مهاجم اجازه می‌دهد کل پیکربندی شبکه را تغییر داده و در پشتی (Backdoor) ایجاد کند.

۴. چالش‌های بومی و امنیت شبکه در ایران

• فرسودگی تجهیزات: به دلیل تحریم‌ها، بسیاری از بانک‌ها از تجهیزات شبکه قدیمی استفاده می‌کنند که دیگر آپدیت‌های امنیتی دریافت نمی‌کنند.

• اتکا به فایروال‌های بومی: اگرچه توسعه ابزارهای بومی گامی مثبت است، اما عدم بلوغ برخی از این سامانه‌ها در برابر حملات روزنخست (Zero-day) می‌تواند به پاشنه آشیل شبکه تبدیل شود.

• دور زدن نظارت (Monitoring): مهاجمان پیشرفته با رمزنگاری ترافیک خود در داخل شبکه (استفاده از تونل‌های SSH یا HTTPS جعلی)، از شناسایی توسط سیستم‌های IDS/IPS فرار می‌کنند.

۵. راهکارهای استراتژیک برای تقویت امنیت شبکه بانکی برای مقابله با تهدیدات نوین، معماری امنیتی بانک‌ها باید از مدل "قلعه و خندق" به مدل "اعتماد صفر" (Zero Trust) تغییر یابد.

۱. پیادسمازی Micro-segmentation: تقسیم شبکه به قطعات بسیار کوچک به طوری که هر سرور یا سرویس تنها با منابع مورد نیاز خود در ارتباط باشد. این کار سرعت گسترش آلودگی را به شدت کاهش می‌دهد.

۲. تحلیل رفتار شبکه (NBD): استفاده از هوش مصنوعی برای شناسایی الگوهای غیرعادی در ترافیک شبکه. برای مثال، اگر یک سیستم صندوق‌دار ناگهان شروع به ارسال حجم زیادی داده به یک سرور خارجی کند، سیستم باید به طور خودکار ارتباط را قطع کند.

۳. رمزنگاری سرتاسری (End-to-End Encryption): تمام داده‌های در حال حرکت بین شعب و مرکز داده باید با الگوریتم‌های مقاوم رمزنگاری شوند تا حتی در صورت شنود فیزیکی خطوط مخابراتی، اطلاعات بی‌ارزش باشند. ۴. استقرار فایروال‌های نسل جدید (NGFW) و WAF: برای محافظت از درگاه‌های وب و اپلیکیشن‌های موبایل در برابر حملات تزریق کد (SQL Injection) و XSS. نتیجه‌گیری

امنیت سایبری در حوزه بانکی یک مقصد نیست، بلکه یک فرآیند مستمر است. با توجه به افزایش پیچیدگی حملات و ظهور تهدیدات مبتنی بر هوش مصنوعی، زیرساخت‌های بانکی ایران باید فراتر از دیوارهای آتش سنتی حرکت کنند. تمرکز بر پایش دائمی ترافیک، آموزش نیروی انسانی متخصص و به‌روزرسانی مداوم پروتکل‌های شبکه، تنها راه حفظ پایداری در برابر ارتش‌های سایبری و گروه‌های نفوذ است. شبکه بانکی زمانی امن خواهد بود که فرض را بر "نفوذ حتمی" گذاشته و لایه‌های دفاعی را به گونه‌ای طراحی کند که مهاجم در هر قدم یا برن‌بست مواجه شود.

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

دوستان عزیز من،

عضو کمیسیون انرژی مجلس خبر داد:

تقویت تولید با رصد انرژی‌های پاک

عضو کمیسیون انرژی مجلس، گفت:مجلس با دقت مسیر حرکت دولت چهاردهم در توسعه نیروگاه های تجدیدپذیر را رصد می‌کند.تطبيق نقشه راه ساتبا با اسناد بالادستی و سرعت بخشیدن به پروژه‌های نیروگاهی، ایران را به زودی به قطب انرژی‌های سبز در منطقه تبدیل خواهد کرد.

محمد بهرامی سیف آبادی با اشاره به نقشه راه توسعه تجدیدپذیرها درخصوص جایگاه آن در برنامه هفتم پیشرفت ،گفت:در قانون برنامه هفتم توسعه، تکالیف روشنی برای حوزه انرژی تعریف شده است. هدف‌گذاری اولیه برنامه، تولید سالانه ۲ هزار مگاوات و رسیدن به مجموع ۱۰ هزار مگاوات نیرو گاه تجدیدپذیر طی پنج سال بوداما با توجه به ناترازی‌های موجود در حوزه برق و پتانسیل‌های اقلیمی کشور،مجلس و کمیسیون انرژی بر این باور است که باید با سرعت بیشتری حرکت کنیم. خوشبختانه سیگنال‌هایی که از سوی دولت چهاردهم دریافت می‌کنیم، نشان‌دهنده یک عزم جدی برای پیشی گرفتن از ارقام پیش‌بینی شده در قانون برنامه است.

وی با اشاره به اینکه آمارهای اخیر و گزارش‌های ارسالی از سوی سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهروری انرژی برق (ساتبا) بسیار امیدوار کننده است.افزود: در حالی که در تابستان قرار است از ظرفیت تولید ۷هزارمگاوات عبور کنیم، برنامه‌ریزی دولت برای رسیدن به عدد ۱۱ هزار مگاوات تا پایان سال جاری،نشان‌دهنده یک جهش عملیاتی است. این یعنی دولت قصد دارد معادل کل برنامه پنج‌ساله را در زمان کوتا‌تری محقق کند که مجلس قطعاً از این

تخلیه ذخایر استراتژیک بازار نفت را بی‌دفاع کرده است

خبرگزاری رویترز اعلام کرده‌که آزادسازی ذخایر استراتژیک طی جنگ ایران شوک نفتی راخنثی کرد، اما تخلیه این ذخایر بازار را بی‌دفاع کرده است.

وابستگی اقتصادها به نفت، سه عامل خاص از بدترین سناریو جلوگیری کردند: عربستان و امارات مسیرهای صادراتی جایگزین یافتند، آسیا به رهبری چین خرید خود را کاهش داد، و کشورها حدود ۱ میلیارد بشکه از ذخایر استراتژیک خود را آزاد کردند. چین که در آغاز جنگ نزدیک به ۱.۴ میلیارد بشکه نفت ذخیره داشت، با پذیرش سریع خودروهای برقی و انعطاف‌پذیری در تولید پتروشیمی، فشار تقاضا را کاهش داد. طرح آژانس بین‌المللی انرژی برای آزادسازی ۴۰۰ میلیون بشکه ذخیره و تکرارهای مکرر دونالد ترامپ مبنی بر فریبالوقوع بودن پایان جنگ، به معامله‌گران اطمینان داد که این کمبود سوخت در آسیا و اروپا محقق نشد و قیمت نفت برنت پایین‌تر از زمان آغاز در گیری است.فراتر از کاهش